

**Уредба са законском снагом о сузбијању скупоће и несавесне спекулације и остале
уредбе у вези са позивима на војну дужност, 1939.**

Садржај

- I Уредба са законском снагом о сузбијању скупоће и несавесне спекулације
 - II Уредба о исплатама код новчаних завода
 - III Уредба о откупу стоке и возила за потребе активираних јединица војске и морнарице
 - IV a) Уредба о потпори породицама лица позватих на војну дужност
 - б) Упутства за извршење Уредбе о потпори породицама лица позватих на војну дужност
 - V Уредба о одлагању извршења против грађанских лица на војној дужности
 - VI Уредба о одлагању плаћања кирија које дугују лица позвата на војну дужност
 - VII Тумачења чл. 1, 4, 9 и 12 Уредбе о потпори породицама лица позватих на војну дужност
 - VIII Упутство односно нагомилавања робе по Уредби о сузбијању скупоће и несавесне спекулације
- Регистар

658-87
(497.13)

БИ
КА ЗАКОНА
ИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

Св. 44:

УРЕДБА
СА ЗАКОНСКОМ СНАГОМ
о
СУЗБИЈАЊУ СКУПОЋЕ И НЕСАВЕСНЕ
СПЕКУЛАЦИЈЕ

И ОСТАЛЕ УРЕДБЕ У ВЕЗИ СА ПОЗИВИМА НА
ВОЈНУ ДУЖНОСТ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.
12 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 12

1939

ЗБИРКА ЗАКОНА
ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

САНКЦИОНИСАНО
СВ. 44: 5181

Inv. br. SIGN.

САНКЦИОНИСАНО
СВ. 44: 5181

Inv. br. SIGN.

УРЕДБА
СА ЗАКОНСКОМ СНАГОМ
о
СУЗБИЈАЊУ СКУПОЋЕ И НЕСАВЕСНЕ
СПЕКУЛАЦИЈЕ

И ОСТАЛЕ УРЕДБЕ У ВЕЗИ СА ПОЗИВИМА НА
ВОЈНУ ДУЖНОСТ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.
12 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 12
1939

Ова свеска садржи:

- I Уредбу о сузбијању скупоће и несавесне спекулације;
- II Уредбу о исплатама код новчаних завода;
- III Уредбу о откупу стоке и возила за потребе активираних јединица војске и морнарице;
- IV a) Уредбу о потпори породицама лица позваних на војну дужност;
b) Упутства за извршење ове Уредбе;
- V Уредбу о одлагању извршења против грађанских лица на војној дужности;
- VI Уредбу о одлагању плаћања кирија које дугују лица позвана на војну дужност.
- VII Тумачења чл. 1, 4, 9 и 12 Уредбе о потпори породицама лица позваних на војну дужност;
- VIII Упутство односно нагомилавања робе по Уредби о сузбијању скупоће и несавесне спекулације.

Регистар и садржај — на крају свеске.

Штампарија
Драг. Грегорића
Београд

Приредио за штампу
ЉУБ. РАДОВАНОВИЋ
адвокат у Београду

I

УРЕДБА

са законском снагом

**О СУЗБИЈАЊУ СКУПОЋЕ И НЕСАВЕСНЕ
СПЕКУЛАЦИЈЕ**

М. с. бр. 1160 од 20 септембра 1939

Служб. новине бр. 218
од 25 септембра 1939 Дод.
LXXV, стр. 1337.

На основу § 113 Финансијског закона за 1939/40 годину Министарски савет, на предлог Министра социјалне политике и народног здравља у споразуму са Министром трговине и индустрије, Министром правде, Министром пољопривреде и Министром унутрашњих послова, прописује ову

УРЕДБУ

са законском снагом

о сузбијању скупоће и несавесне спекулације

Члан 1

- (1) Под одредбе ове Уредбе подпадају:
- 1) животне намирнице (људска храна — јело и пиће — и сточна храна, одело и обућа, огрев и осветљење);
 - 2) пољопривредне справе, пољопривредни алати и остала средства потребна за пољопривредну производњу;
 - 3) погонски материјал;
 - 4) грађевински материјал;
 - 5) станови и локали;
 - 6) други предмети преke потребе уколико се не налазе на списку луксузних предмета по Закону о скупном порезу на пословни профит; и
 - 7) материјал и алати за израду свих предњих предмета.

(²) Под одредбе ове Уредбе не потпадају:
а) производи земљорадника са сопственог имања; б) монополисани предмети и продаја лекова у апотекама.

Члан 2

(¹) Сваки производијач, посредник или продајац животних намирница и остала робе, било да продају врши на велико или на мало дужан је излагати продаји животне намирнице и осталу робу произведену или набављену у циљу продаје.

(²) Забрањено је нагомилавање животних намирница и остала робе у сврху да се намирнице и роба повуку из промета и тиме повиси њихова цена.

О појму нагомилавања издато је тумачење, које је унето накнадно на крају ове свеске – Стр. 61.

Нагомилавањем неће се сматрати набавка животних намирница и остала робе за потребе сопственог кућанства, ако њихова залиха не прелази уobičajene нормалне потребе, као ни залиха робе код набављачко-потребашких задруга и њихових савеза, које су намењене уредном снабдевању њихових задругара.

(³) Забрањено је ограничавање производње, набавке и продаје животних намирница и остала робе испод уobičajenog обима, а исто тако и други поступци који доводе до подизања цена животних намирница и остала робе.

Ко се огреши о прописе овога члана казниће се затвором до године дана и новчаном казном до 100.000.— динара.

Члан 3

(¹) Забрањено је вишеструко препродајање односно увођење нових неуobičajених посредовања у промету животних намирница и остале робе, услед чега би роба могла поскупити (верижна трговина).

(²) Забрањено је куповати животне намирнице и осталу робу на трговима (пијацама) и сајмовима (вашарима) ради препродаје на истом месту и за време трајања истог пазарног односно сајамског дана.

(³) Малопродајци, ради свога снабдевања, могу са великопродајцима закључивати купопродају на трговима (пијацама) и сајмовима (вашарима) само пре и после времена одређеног за продају на мало на дотичном месту.

(⁴) Забрањено је мењање без оправдане потребе уobičajених услова и начина продаје животних намирница и остала робе од стране производијача, посредника и продајаца.

Ко се огреши о прописе овога члана казниће се затвором до шест месеци и новчаном казном до 50.000.— динара.

Члан 4

(¹) Забрањено је од лица која носе животне намирнице на пијацу куповати исте још на путу до пијаце у циљу препродаје.

(²) Забрањено је исто тако одвраћати производијаче и друга лица да доносе животне намирнице на пијаце.

Ко се огреши о прописе овога члана казниће се затвором до 30 дана и новчаном казном до 5.000.— динара.¹⁾

¹⁾ Исправка, С. н. бр. 238 од 18 октобра 1939.

Члан 5

(¹) Забрањено је договарање између производиоћача, посредника и продајца, у циљу одређивања цена животних намирница и остале робе.

(²) Споразуми који су уредно регистровани или буду регистровани код Министарства трговине и индустрије по Уредби о картелима подвргнуће се ревизији уколико се односе на цене и услове продаје. Ову ревизију вршиће органи које буде именовао министар трговине и индустрије у споразуму са министром социјалне политике и народног здравља и министром пољопривреде.

Ко се огреши о прописе овога члана казниће се затвором до године дана и новчаном казном до 100.000.— динара.

Члан 6

Сваки ко продаје животне намирнице и осталу робу у дућану (радњи), на тргу (пијаци), или на другом месту, мора на видном месту појединачно или у скупном ценовнику означити цене појединим предметима тако да их сваки може јасно видети.

Ко се огреши о прописе овога члана, казниће се затвором до 30 дана и новчаном казном до 5.000.— динара.

Члан 7

(¹) У хотелима, ресторанима, кафанама, јавним кухињама и осталим угоститељским радњама цене јелу и пићу означаваће се на јевловнику, по уобичајеном начину.

(²) У хотелима и осталим угоститељским радњама које издају собе, истаћи ће се у свакој соби ценовник исте. Из ценовника се мора видети и од кога и до кога часа се рачуна означена цена и које је минимално време за отказ. У означену цену се урачунава и највећа казна за послугу, што се изричito има означити у ценовнику.

Ко се огреши о прописе овога члана казниће се затвором до 30 дана и новчаном казном до 5.000.— динара.

Члан 8

Забрањено је произвођачима, посредницима и прдавцима тражити за животне намирнице и осталу робу већу цену него што је она која обезбеђује уобичајену и дозвољену трговачку чисту добит.

Ко се огреши о прописе овога члана казниће се затвором до 6 месеци и новчаном казном до 50.000.— динара.

Члан 9

Овлашћује се Министар трговине и индустрије и Министар социјалне политике и народног здравља, да у споразуму са осталим заинтересованим министрима донесу у случају потребе Уредбу о контроли цена животних намирница и остале робе из чл. 1 ове Уредбе.

Ко се огреши о прописе донете у смислу овога члана казниће се у великој продаји затвором до шест месеци и новчаном казном до 50.000.— динара, а у малопродаји затвором до 30 дана и новчаном казном до 5.000.— динара.

Члан 10

(1) У свима градовима, срским местима, индустријским центрима и насељима преко 5.000 становника образоваће се, у року од 10 дана по обнародовању ове Уредбе, одбори за сузбијање скupoће и несавесне спекулације.

(2) Одбори за сузбијање скupoће и несавесне спекулације састоје се према месним приликама од три до шест чланова, и то: од претставника управне власти, потрошача, претставника потрошачких и набављачких задруга, трговаца, произвођача (индустријалаца и занатлија) и станара. Сваки члан овога одбора мора имати и свога заменика из исте групе интересованих. Чланове и заменике који претстављају привредне или професионалне групе одређују односне организације. Чланство у овим одборима је почасно и бесплатно. Организацију ових одбора спроводи првостепена општа управна власт.

(3) Задатак је ових одбора да као саветодавни органи сарађују са управним властима на тачном спровођењу прописа ове Уредбе и да констатоване неправилности пријављују надлежно власти.

Члан 11

(1) Овлашћује се Министар социјалне политike и народног здравља да у споразуму са Министром трговине и индустрије и Министром правде пропише посебну Уредбу којом ће регулисати закупне цене локала и станови.

(2) До доношења те Уредбе цене закупа локала и станови не могу се повисити и бити веће него што су биле на дан 1 септембра 1939 године.

Ко би од сопственика зграде, стана и локала повисио кирије казниће се затвором до три месеца и новчаном казном до 20.000.— динара.

Члан 12

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да у циљу сузбијања скupoће и несавесне спекулације као и у циљу боље исхране сиромашног становништва може, ако се укаже потреба, а у споразуму са заинтересованим министрима, оснивати јавне апроваизационе установе и помагати постојеће, односно оснивати нове набављачке и потрошачке задруге.

Члан 13

Ко учини у поврату једно од дела споменутих у чл. 2, 3 и 8 ове Уредбе може се казнити поред казне предвиђене за дотично дело и забраном даљег рада привремено или заувек.

Члан 14

(1) Код дела из чл. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 ове Уредбе исследна власт може привремено узаптити сву робу која је била предметом кривичног дела и предати је одређеном ствараоцу на чување под законском одговорношћу. У овим случајевима дужна је исследна

власт да наредбу о узапићењу достави у року од 24 часа надлежном срском суду, који је дужан да у наредном року од 24 часа донесе одлуку којом је оснажава или ништи.

(²) У случајевима из чл. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 ове Уредбе, поред казне затвора и новчане казне, може се осуђеном одузети сва количина робе која је била предметом кривичног дела у корист Фонда за исхрану сиротиње, а у поврату кривичног дела роба се мора одузети.

Члан 15

(¹) Власник предузећа (радње) ако је физичко лице одговара за иступе и преступе из ове Уредбе, уколико не буде доказано да су ова дела учињена од стране његовог намештеника и без његовог знања или накнадног одобрења. У овом случају одговара сам намештеник. За новчану казну солидарно јамчи и власник предузећа (радње).

(²) Код правног лица одговара лице коме је поверено вођење послова, уколико не буде доказано да је дело учињено без његовог знања. У овом случају одговара лице које је дело учинило. За новчану казну на коју ово лице буде осуђено, солидарно јамчи и правно лице.

Члан 16

(¹) Сва дела по овој Уредби деле се на иступе и преступе.

(²) Иступи су она дела за која ова Уредба прописује казну затвора до 30 дана и новчану казну до 5.000.— динара.

(³) Остале дела су преступи.

Члан 17

(¹) Казне затвором изречене по овој Уредби не могу се замењивати новцем а новчане казне у случају неутеривости замениће се затвором, рачунајући за сваки 50 динара по један дан затвора.

(²) Претварање новчане казне у казну затвора не може прекорачити три месеца код преступа, нити 30 дана код иступа.

(³) Условне казне не могу се изрицати.

Члан 18

(¹) Пријаве се подносе првостепеној општој управној власти, односно државној месној полицијској власти.

(²) За ислеђење и пресуђење иступних кривица по овој Уредби надлежне су првостепене опште управне власти, односно државне месне полицијске власти, а ислеђење врше по прописима постојећих поступака за извиђање иступа у појединим крајевима државе.

(³) За претходне извиђаје по делима преступних кривица по овој Уредби надлежне су првостепене опште управне власти, односно државне месне полицијске власти, а за расправљање и пресуђење надлежни су срески судови по прописима кривичног судског поступка.

(⁴) Поступак је хитан.

Члан 19

(¹) Против пресуда првостепених општих управних власти, односно државних месних полицијских власти, које се имају доставити пресуђеном у року од 8 дана, пресуђена лица имају право жалбе Бану, односно Управнику града Београда, у року од 8 дана.

(²) Против пресуде среског суда, која се има доставити пресуђеном у року од 8 дана, осуђено лице има право призыва окружном суду у року од 8 дана.

Члан 20

Извршне пресуде објављују се преко „Службених новина“ о трошку осуђенога.

Члан 21

(¹) Кажњивост иступа по овој Уредби застарева за годину дана од дана иступа, а преступа за две године од дана преступа.

(²) Извршење казне не застарева.

Члан 22

(¹) При Министарству социјалне политике и народног здравља оснива се Фонд за исхрану сиротиње, у који се уносе све новчане казне и новац од продате конфисковане робе по кривицама ове Уредбе.

(²) Све новчане казне и новац од продате конфисковане робе по одредбама ове Уредбе шаље се¹⁾ од стране извршних власти на приплод Државној хипотекарној банци по истеку сваког, а најдаље до 5 дана идућег месеца.

¹⁾ „се“ из оригиналног текста свакако грешком изостављено.

(³) Министар социјалне политике и народног здравља распоређиваће приходе овога фонда у сврху исхране сиротиње по бановинама, односно Управи града Београда, а по кључу сакупљених казни и новца од продате робе са територије дотичне бановине, односно Управе града Београда.

Члан 23

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља и Министар трговине и индустрије да у споразуму са заинтересованим министрима пропишу, уколико се зато укаже потреба Правилник за извршење ове Уредбе, као и да издају све остале потребне прописе и упутства за њено примењивање.

Члан 24

(1) При Министарству социјалне политике и народног здравља образује се Одбор за сузбијање скупоће и несавесне спекулације који има за задатак да проучава питање скупоће и несавесне спекулације и да предлаже Министру социјалне политике и народног здравља доношење нових мера за њихово сузбијање. У овај одбор улазе по један претставник Министарства трговине и индустрије, Министарства војске и морнарице, Министарства пољопривреде, Министарства шума и рудника, Министарства саобраћаја, Министарства финансија, Министарства правде, Министарства унутрашњих послова, Министарства грађевина и Министарства социјалне политике и народног здравља.

(²) Министар социјалне политике и народног здравља може у овај Одбор позвати и претставнике привредних комора, пољопривредних и радничких комора, претставнике Главног задружног савеза и осталих заинтересованих организација и установа и поједина стручна лица, уколико се за то укаже потреба.

Члан 25

Ова Уредба ступа на снагу даном објављивања у „Службеним новинама”, кога дана престаје да важи Закон о сузбијању скупоће животних намирница и несавесне спекулације од 30. децембра 1921. године и Правилник за извршење овога Закона од 7. септембра 1922. године, као и сви остали законски прописи који су у противности са одредбама ове Уредбе.

Министарски савет на седници својој од 20. септембра 1939. године а на основу § 113 Финансијског закона за 1939/40. годину одобрио је предњу Уредбу.

— — —

II УРЕДБА о исплатама код новчаних завода

М. с. бр. 1075 од 7 септембра 1939

Служб. новине бр. 205
од 9 септембра 1939. Дод.
LXXI стр. 1245.

Ступила на снагу 8 септембра 1939.

На основу § 113 Финансског закона за 1939/40 годину а на предлог Министра трговине и индустрије и Министра финансија, Министарски савет прописује

**УРЕДБУ
о исплати улога код новчаних завода**

Члан 1

Све обавезе настале из уговора и других правних послова, који имају за предмет улагање новца на штедњу у ма којем облику, остају у снази, и имају се исплаћивати по прописима ове Уредбе, као и по досадањим правилницима уколико ова Уредба те правилнике не би мењала.

Члан 2

Улози на штедњу по књижицама и штедни улози по текућим рачунима исплаћиваће се по овој скали:

- а) Суме до динара 5.000.— без обзира на висину улога исплаћиваће се без отказа;
- б) Суме преко 5.000.— до 20.000.— динара по отказу од једног месеца;
- в) Суме преко 20.000.— динара до 50.000.— динара по отказу од два месеца;
- г) Суме преко 50.000.— динара по отказу од три месеца.

Суме које су отказане а не буду подигнуте о року, остају на слободном располагању улагача.

Члан 3

Потраживања по текућим и другим рачунима, чији су сопственици протоколисане фирме и други привредници, исплаћиваће се без отказних рокова, али само за стварне потребе. О стварној потреби споразумеће се власник рачуна са дотичним новчаним заводом. У случају спора решаваће Министар трgovine и индустрије преко својих органа, а у Бановини Хрватској Бан Хрватске.

Члан 4

Потраживања по текућим рачунима и другим узловима приватних лица, са којима се имају извршити обавезе за довршење већ започетих градња, исплаћиваће се без отказног рока, до износа са којима се имају регулисати те обавезе. У случају спора примениће се одредбе претходног члана.

Члан 5

Ограничења предвиђена у овој Уредби неће се примењивати: на потраживања код Народне банке, на чековне рачуне Поштанске штедионице, на текуће рачуне код Државне хипотекарне банке, на потраживања једног новчаног завода код другог новчаног завода, и најзад на потраживања осигуравајућих друштава код новчаних завода ради исплате е-

лементарних штета и доспелих животних осигураних главница. У исто време изузимају се потраживања јавних тела код државних новчаних завода и самоуправних штедионица.

Члан 6

Преноси с једног рачуна потраживања на други потражни рачун код истог завода могу се вршити неограничено, али тим преносом нико не може стећи веће право, него што га је имао првобитни сопственик рачуна.

Члан 7

На износе положене у готовом новцу после 7 септембра 1939 године не односе се прописи ове Уредбе.

Члан 8

Прописима ове Уредбе не мењају се услови за исплату старих улога код новчаних заводова који уживају законску заштиту по Уредби од 23 новембра 1934 године са изменама и допунама.

Члан 9

Одговорне управљаче новчаних заводова који се буду огрешили о прописе ове Уредбе, казниће Министар трgovine и индустрије новчаном казном до 500.000.— динара а новчаном заводу може одузети право примања улога на штедњу.

Члан 10

Док је ова Уредба у важности новчани заводи дужни су месечно слати Народној банци ове потребне податке које Народна банка од њих буде захтевала.

Члан 11

Ова Уредба ступа одмах на снагу.

Ова Уредба објављена је први пут у „Службеним новинама“ од 8 септембра 1939 г., када је ступила на снагу.

Напомена. Под М. с.бр. 1320 од 13 октобра 1939 објављена је кратка Уредба о допуни Уредбе о исплатама улога код новчаних заводова, чији чл. 1. гласи:
„Овлашћује се Министар трговине и индустрије да у споразуму са Министром финансија издаје аутентична тумачења Уредбе о исплатама улога код новчаних заводова.“

Ова Уредба, која по чл. 2. одмах ступа на снагу, објављена је у Служб. новинама бр. 240 од 20 октобра 1939 Дод. LXXXIV стр. 1429.

**III
УРЕДБА**

о откупу стоке и возила за потребе активираних јединица војске и морнарице

М. с. бр. 1215 од 29 септембра 1939.

Служб. новине бр. 226
од 4 октобра 1939 Дод
LXXVIII стр. 1358.

Ступила на снагу 30 септембра 1939.

На предлог Министра војске и морнарице,
а на основу чл. 1 Уредбе о измени постоје-
ћих прописа и доношењу нових, Министарски
савет прописује ову

УРЕДБУ
о откупу стоке и возила за потребе активи-
раних јединица војске и морнарице

Члан 1

Овлашћује се Министар војске и морна-
рице, да за потребе активираних јединица вој-
ске и морнарице може откупљивати од по-
писне стоке и возила, који се налазе на вежби
код ових јединица, потребан број способне
стоке, исправних возила по упутствима и у-
путима, које пропише Министар војске и мор-
нарице.

Члан 2

У колико се потребе активираних једи-
ници не би могле да задовоље откупом по
чл. 1 ове Уредбе, овлашћује се Министар вој-
ске и морнарице, да у споразуму са Мини-
стром пољопривреде, а у Бановини Хрватској
у споразуму са Баном, изврши откуп још по-
требног броја способне стоке и исправних во-
зила од произвођача.

Чл. 3—6 Уредба о откупу стоке и возила

За извршење откупа по овоме члану Уредбе, Министар војске и морнарице, у споразуму са Министром пољопривреде, а у Бановини Хрватској у споразуму са Баном, прописаће Правилник.

Члан 3

За откуп стоке и возила по чл. 1 и 2 ове Уредбе ставља се Министру војске и морнарице кредит у износу 300,000.000.— динара.

Члан 4

Кад и у колико престане потреба код активираних јединица за откупљеном стоком и возилима по чл. 1 и 2 Уредбе овлашћује се Министар војске и морнарице, да у споразуму са Министром пољопривреде, а у Бановини Хрватској у споразуму са Баном, пропиши Правилник о даљњем поступку овом стоком и возилима.

Члан 5

Све одредбе закона и уредаба, у колико су у противности са овом Уредбом, престају важити тако, да се у будуће стока и возила на вежбу без откупа неће позивати.

Члан 6

Ова Уредба ступа на снагу од дана обнародовања у „Службеним новинама.”

Ова Уредба објављена је 30 септембра 1939 год. када је ступила на снагу.

IV

а) УРЕДБА

о потпори породицама лица позватих на војну дужност

М. с. бр. 1237 од 3 октобра 1939.

Служб. новине бр. 227
од 5 октобра 1939 Дод.
LXXIX стр. 1369.

Ступила на снагу 4 октобра 1939.

И

б) УПУТСТВА

за извршење Уредбе о потпори породицама лица позватих на војну дужност

Служб. новине бр. 232
од 11 октобра 1939 Дод.
LXXXI стр. 1391.

A

На основу § 113 Финансијског закона за 1939/40 годину Министарски савет, на предлог Министра социјалне политике и народног здравља и Министра финансија, прописује ову

УРЕДБУ о потпори породицама лица позватих на војну дужност

Члан 1

Породице чији су храниоци позвани на војну дужност могу тражити да им се додељи државна потпора, ако су услед тога остале без нужних средстава за живот. Ова потпора може се уживавати само дотле док је породица у нужди, а најдуже до отпуштања храниоца са војне дужности.

Одредбе ове Уредбе примењиваће се у случају позива на вежбу и у случају мобилизације.

Вид. Тумачење — стр. 57.

Члан 2

Надлежни Одбор за потпоре предвиђен у члану 9 ове Уредбе цениће у сваком конкретном случају да ли је у стварној нужди породица која тражи потпору.

Нарочито ће се сматрати да је у нужди она породица која је живела од зараде (наднице, плате, хонорара итд.) храниоца, ако је тај приход престао услед одласка његовог на војну дужност.

Члан 3

Висина потпоре одређује се према стварном боравишту лица коме је потпопа потребна и износи:

- а) 8 динара дневно у местима која у смислу § 26 тач. 1 Закона о чиновницима улазе у први разред скupoће, као и местима са више од 20.000 становника;
- б) 5 динара дневно у свима осталим местима.

У случају промене боравишта висина потпоре може се мењати тек по истеку рока од 30 дана по промени боравишта.

Члан 4

Свима лицима која стварно издржава један хранилац може се доделити само једна потпопа. На тражење потпоре овлашћени су чланови породице по следећем реду:

1. — законита жена;
2. — потомци;
3. — отац и мати.

Изузетно, ако нема ових лица, може потпопа бити додељена и другим члановима породице (као на пр.: задругарима, деди и баби, браћи и сестрама итд.) и другим лицима, која је издржавало лице позвано на војну дужност.

Вид. Тумачење — стр. 57.

Члан 5

Осим потпоре може се породицама доделити и додатак за свако поједино дете испод 16 година које је издржавало лице позвано на војну дужност.

Додатак износи 3 динара дневно у свима местима.

Ако породицу сачињава само један потомак, он ћема право на додатак поред потпоре.

Члан 6

Молба се подноси општини у којој молилац борави, а у градовима градском поглаварству. Она се може изјавити и у записнику.

О поднетој молби издаће надлежна власт потврду.

Члан 7

Молба за потпопу мора садржати изјаву молиоца:

1. — да нема средстава за издржавање;
2. — да га је издржавало лице које он означава као храниоца;
3. — да је то лице позвано на војну дужност, као и да ли је позвано на одређено или неодређено време;
4. — о висини порезе којом је он сам задужен;
5. — о висини порезе којом је задужено лице позвано на војну дужност, које он означава као свог храниоца;
6. — о свом брачном стању;

7. — о свом сродству с тим лицем;

8. — о годинама деце за коју се тражи додатак.

Ако се накнадно утврди неистинитост изјаве дате у молби може се тражити повраћај свих сума неправилно наплаћених и изрећи губитак права на потпору.

Члан 8

Општина односно градско поглаварство ће без одлагања, а најдаље у року од 48 часова, отправити молбу надлежном Одбору за потпоре. Уз молбу ће општина односно градско поглаварство приложити уверење, које ће сама издати: 1) о броју чланова породице који са лицем, у молби означеним као хранилац, живе под истим кровом или одвојено, као и о њиховом сродничком односу с њиме; 2) о годинама старости потомака за које се тражи додатак; 3) о приходима и средствима за живот свакога од њих, подразумевајући ту и пензије, помоћи и потпоре сваке врсте које примају; 4) о површини обрадиве земље; 5) о стоци и другом имању; 6) о приходима од земље и имања; 7) о томе да се хранилац налази на војној дужности.

У спроводу молбе општина односно градско поглаварство ће дати и своје образложено мишљење као и све друге потребне податке који могу бити од важности за решење молбе.

За издавање лажног уверења или потврду неистинитих чињеница у истом казниће се одговорни самоуправни органи по § 397 Крив.

закона; друга лица која чине да се у исправама или записницима овери каква неистинита чињеница која хоће да се докаже овим оверавањем казниће се по § 218 Крив. закона.

Члан 9

За доношење одлука по молбама за потпору и додатак установљава се при сваком среском суду Одбор за потпоре.

Овај одбор сачињавају:

а) један судија среског суда, кога одреди старешина суда, као претседник Одбора;

б) један општински одборник односно градски већник, кога одреди општински одбор односно градско веће места у коме је седиште Одбора;

в) један порески чиновник из места у коме је седиште Одбора, кога одреди шеф надлежне пореске управе.

Сваком члану одређује се заменик.

Ако се укаже потреба, претседник окружног суда може одлучити да се при једном среском суду установи више Одбора за потпоре. У недостатку судија среског суда, може се поставити за претседника Одбора за потпоре и друго судско особље са факултетском спремом.

Канцеларијске послове ових одбора отправљаће особље које ће одборима ставити на расположење среска начелства, а у градовима градска поглаварства. Ова надлештва дужна су сносити све канцеларијске трошко-

ве ових одбора и постарати се за просторије у којима ће ови одбори радити.

Члановима ових одбора не припада никаква награда за рад.

Вид. Тумачење — стр. 57.

Члан 10

Одбор за потпоре решава о потпори и о додатку. У одлуци којом се додељује додатак мора се означити породично и рођено име и дан рођења сваког детета коме се исти додељује.

Члан 11

Одбор за потпоре решава према актима која му је доставила општина, односно градско поглаварство. Одбор може, ако нађе за потребно, позвати молиоца да поткрипи своје захтеве и другим доказима.

Одбор одлучује већином гласова.

Члан 12

Одбор утврђује дан од кога почиње течији потпора, који не може бити ранији од дана подношења молбе. Изузетно, у случају велике нужде, може Одбор доделити потпору од дана позивања храниоца на војну дужност.

Вид. Тумачење — стр. 57.

Члан 13

Одлука Одбора за потпоре која се доноси у облику решења, одмах је извршна и има се отправити без одлагања молиоцу и надлежној војној команди ради евидентије.

Члан 14

Молилац који је одбијен може, преко Одбора за потпоре, поднети жалбу, писмено или на записник, претседнику оног окружног суда у чијем се подручју налази срески суд при коме је заседао Одбор. О овим жалбама решава претседник окружног суда или судија кога он одреди. Претседник или одређени судија доставиће без одлагања своју одлуку молиоцу и претседнику Одбора за потпоре ради извршења.

Претседник окружног суда или одређени судија може, ако то нађе за сходно, пре него што донесе одлуку о решењу Одбора за потпоре позвати молиоца да поткрипи своју жалбу и другим доказима.

Члан 15

Против одлуке претседника окружног суда, односно одређеног судије, нема места правном леку, али молилац може поднети нову молбу засновану на новим чињеницама.

Члан 16

Ако се после доношења одлуке промени која од чињеница које су служиле као мерило за одређивање износа потпоре и додатка Одбор за потпоре, кад за то дозна, може преиначити ранију одлуку водећи рачуна о новим чињеницама.

Уживалац потпоре и све власти дужни су да одмах обавесте Одбор за потпоре о свим променама које би могле бити од утицаја на право на потпору или додатак, као и на њихову висину.

Члан 17

Молбе, уверења и прилози уз молбу за потпору не подлеже никаквој државној или самоуправној такси нити другим пристојбама.

Примања потпора по овој Уредби не подлеже никаквом опорезивању нити се у погледу њих може вршити обустава и провести забрана и извршење нити стећи заложно право.

Члан 18

Министар финансија одобраваће Министру социјалне политике и народног здравља потребне кредите за исплату потпора предвиђених овом Уредбом. Средства одређена за ову сврху полагаће се у Поштанску штедионицу и њене филијале.

Потпоре ће исплаћивати Поштанска штедионица преко пошта по налогу претседника надлежног Одбора за потпоре непосредно заинтересованом лицу. Претседник Одбора за потпоре доставља налог за исплату Поштанској штедионици на прописаном формулару.

Ако је хранилац позван на војну дужност за одређено време, но не дуже од 4 недеље, претседник Одбора за потпоре издаће налог да се цела потpora и додатак исплати одједанпут. Ако је пак хранилац позван за време дуже од 4 недеље или на неодређено време, он ће издавати потребне налоге за исплату потпоре сваких 15 дана унапред.

Ако је хранилац отпуштен са војне дужности пре истека текућег рока од 15 дана, уживаоци потпоре и додатка нису дужни вратити вишак примљене потпоре односно додатка.

Надлежна војна команда обавестиће одмах Одбор за потпоре о отпуштању из војске лица чија породица прима потпору.

Члан 19

Поштанска штедионица доставља изводе рачуна Министарству социјалне политике и народног здравља ради евиденције кредита и контроле.

Члан 20

Министар социјалне политике и народног здравља у споразуму с Министром финансија може мењати висину потпоре предвиђене овом Уредбом.

Члан 21

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да у споразуму с Министром финансија пропише упутства за извршење ове Уредбе и облик формулара за налоге за исплату у смислу члана 18 став 2 Уредбе.

Члан 22

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да даје обавезна тумачења ове Уредбе.

Члан 23

Ова Уредба добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.

Први пут обнародована у „Службеним новинама“ бр. 226 од 4 октобра 1939.

Б.

На основу чл. 21 Уредбе о потпори породицама лица позваних на војну дужност а у споразуму са Министром финансија прописујем

УПУТСТВА

за извршење Уредбе о потпори породицама
лица позваних на војну дужност

Члан 1

Законита жена, а ако ове нема, потомци, а ако ових нема, отац и мајка храниоца позваног на војну дужност дужни су ако су у стању нужде и траже потпору, у смислу ове Уредбе, да поднесу своју молбу општини односно Градском поглаварству у којој они бораве. Молба се подноси писмено. Ако је молилац неписмен или недовољно писмен, општина односно Градско поглаварство дужни су молбу примити на записник.

Члан 2

Молба мора садржавати следеће податке: породично, рођено и очево име молиоца, брачно стање и сродство са храниоцем, место становиња, општина, срез, најближа поштa, улица, број куће и спрат, породично, рођено и очево име храниоца и његово занимање као

и име и године рођења деце за коју се тражи додатак. Молилац мора поред тога да да изјаву да нема средства за издржавање, да је хранилац позван на војну дужност било на одређено било на неодређено време односно за које време, о висини порезе којом је он сам задужен и о висини порезе којом је задужен хранилац.

Молилац је дужан поднети документа која има, за доказ својих тврђења, на увиђај општини или као прилог молби.

Члан 3

Општина односно Градско поглаварство дужни су да провере податке садржане у молби на основу поднетих доказа или по свом сазнању и да молбу доставе надлежном Одбору за потпору при среском суду са својим образложеним мишљењем, најкасније у року од 48 часова од дана пријема молбе.

Општина односно Градско поглаварство прилажу молби уверење које они издају и то: о броју чланова породице који са храниоцем живе под истим кровом или одвојено; о њиховом сродничком односу са храниоцем; о годинама старости потомака за које се тражи додатак; о приходима и средствима за живот сваког од њих, подразумевајући ту и пензије, помоћи и потпоре сваке врсте које примају; о површини обрадиве земље, о стоци и другом имању; о приходима земље и од имања и о томе да се хранилац налази на војној дужности.

Члан 4

Претседник Одбора за потпоре постараће се да се примљене молбе заведу у посебан протокол, по реду како су стигле, и да се по примљеним молбама води поименични регистар или картотека.

Примљене молбе износе се пред седницу Одбора, по могућству груписане по општинама односно по Градским поглаварствима. О одлукама Одбора сачињава се записник са по две копије. Оригинал записника остаје Одбору, једна копија записника доставља се Општини односно Градском поглаварству ради саопштења странкама, а друга копија доставља се надлежном војном округу ради евидентије.

Општина односно Градско поглаварство и војни округ дужни су да о примећеним неисправностима или нетачностима одмах обавесте претседника Одбора како би се исте отклониле.

Записник, у који се уносе одлуке о потпори и о додатку, мора садржавати тачне податке о идентитету молиоца, идентитету хриноца, даље породично и рођено име и дан рођења сваког детета коме се додељује додатак, дан од кога почиње течи потпора, висина потпоре, као и о томе да ли се потпора исплаћује одједанпут или у оброцима.

Члан 5

Одлука Одбора за потпоре је одмах извршна. Претседник Одбора дужан је да изда

налог за исплату надлежном заводу Поштанске штедионице.

Ако је лице позвано на војну дужност за време до 4 недеље, налог за исплату гласиће на целу одобрену потпору. Ако је хринилац позван на војну дужност за време дуже од 4 недеље или на неодређено време, исплатни налог гласиће на 15 дневну потпору.

Ако је између дана подношења молбе и дана решења прошло најмање 10 дана, односно ако се молиоцу одобрава потпора изузетно од дана позивања хринилаца на војну дужност, а до дана доношења одлуке је прошло најмање 10 дана, налог за исплату може да се изда за целу месечну потпору која обухвата 15 дана протеклог времена, а 15 дана унапред. Таквим лицима могу се и даље исплаћивати помоћи у месечним оброцима.

Члан 6

Код Поштанске штедионице Краљевине Југославије и њених филијала отварају се чековни рачуни, са којих ће срески одбори за потпоре диспонирати чековима потребне суме за исплату потпора у готову преко надлежних пошта.

Рачуни ће бити отворени код Поштанске штедионице у Београду за подручје града Београда и бановине Дунавске и Моравске, код њених филијала у Загребу за подручје Бановине Хрватске, у Љубљани за Бановину Дравску, у Сарајеву за Бановине Дринску и Врбаску, у Скопљу за Вардарску и у Подгорици за Зетску бановину.

Срески одбори за потпоре могу наређивати исплате у готову преко пошта само у корист лица којима је одлуком Одбора одобрена потпоро и додаци.

Право за потписивање чекова имају претседник среског одбора за потпоре односно његов заменик колективно са још једним чланом одбора или његовим замеником.

Члан 7

1) Сваки одбор мора пријавити потписе својих чланова и њихових заменика Поштанској штедионици у два једнообразна примерка. За ту сврху попуниће приложене картоне тачно према штампаном тексту, придржавајући се следећег упутства:

У заглављу исписаће место одбора, у редовима под 1–6 име и презиме чланова одбора и њихових заменика који ће имати право за потписивање чекова у смислу члана б. ових Упутстава а десно у другом реду та лица ставиће својеручне потписе. Потписе на картонима званично оверавају старешина среског суда и шеф пореске управе. Овако уређене картоне доставиће одбор хитно Поштанској штедионици. Сваку промену у потписивању треба пријавити Поштанској штедионици на исти начин као и пригодом прве пријаве потписа пошто ће се извршавати само они налози који буду потписани од лица чији су потписи пријављени.

2) За рад са Поштанском штедионицом потребни су следећи обрасци:

Чек

Чековна упутница
Списак чековних упутница
Коверат

Сваки одбор примиће за прве потребе по једну свеску чекова, 200 комада чековних упутница, 100 комада спискова и 50 коверата. У даљем раду требоваће одбори потребне обрасце од Министарства социјалне политике и народног здравља, али само у границама предвидљиве потребе.

3) По поднетој одлуци за исплату потпра и додатка попуните одбор за сваког уживаоца потпоре по једну чековну упутницу. На упутници исписаће читко: укупан износ потпоре и додатка бројевима и словима и тачну адресу уживаоца (у већим местима, поред имена и презимена, улицу, број и спрат, а у мањим местима село, број куће, општину и најближу пошту). На купону упутнице означиће износ потпоре бројевима и адресу уживаоца потпоре исто онако као на упутници, а у доњем делу купона место одбора, број одлуке и време за које се потпоро и додатак исплаћују.

Пошто су на изложени начин исписане чековне упутнице за све уживаоце потпра, узима се списак чековних упутница. Овај списак исписује одбор у два примерка (са индигом) на писаћој машини или мастиљавом оловком и сваку упутницу уноси у засебан ред према штампаном заглављу списка:

број одлуке одбора,
име, презиме и тачну адресу уживаоца потпоро,
пошта и

износ потпоре бројевима.

На овај начин треба у списак унети све чековне упутнице, ако не стану у један списак узима се други итд. док све упутнице не буду унете у спискове. Сваки списак треба закључити и збир износа једног списка ставити на за то одређени простор („свега“) без преноса збира са једног на други списак. По уносу свих упутница у спискове узима се за сваких 5 спискова (100 комада чековних упутница) један чек. Сваки чек има у горњем левом углу отштампану серију (брой свеске) и број чека (редни број чека у свесци) у виду разломка на пр. $\frac{1}{2}$ —бр. 1 означава серију а бр. 2 број чека. Серију и број чека мора се исписати на одређено место на свакој чековној упутници и сваком списку. Чек се попуњава тачно према штампаном тексту и то: на лицу чека место одбора, датум издања чека износ бројевима и словима (ако је само један списак онда збир списка, а ако је више спискова збир свију но највише 5 спискова), и место одбора, а на налеђу чека број комада приложених чековних упутница, износ чека и место одбора.

Пошто се претходно провери да је све читко и тачно исписано и сабрано потписују колективно лице чека, налеђе чека и све спискове претседник одбора или његов заменик са једним чланом одбора или његовим замеником чији су потписи пријављени Поштанској штедионици.

Копије списка чековних упутница задржава одбор а чек, чековне упутнице омотане од-

говарајћим списком сређене по реду уписивања у списак ставља у коверат са штампаним адресом и шаље Поштанској штедионици.

Члан 8

Одбори ће строго водити рачуна и то, да упутнице, спискови и чек буду уредно и читко исписани без икаквог брисања и преправљања;

да треба празан простор на издатим чековима и на чековним упутницама и испред и иза уписа износа бројевима и словима прекрстати дебелим потезом пера да би се спречиле злоупотребе;

да се чек и чековне упутнице могу исписати само на машини за писање или мастилом, а списак чековних упутница и мастиљавом оловком;

да покварене обрасце не треба враћати Поштанској штедионици, већ да их поништи одбор. Поништене чекове треба здружити са талоном свеске који остаје одбору; и

да обрасце чекова и упутница треба брижљиво чувати, јер одбор сноси материјалну одговорност ако ови обрасци дођу у неовлашћене руке и буду ма на који начин злоупотребљени, као фалсификовањем потписа, печата и износа или крађом испуњених чекова и слично.

Члан 9

Одбор за потпоре води књигу рачуна о издатим чековима. О издатим чековима одбор извештава редовно Министарство социјалне по-

Чл. 10 и 11 Упутства за извршење Ур. опотпори

литике и народног здравља (Средишњу управу за посредовање рада, Београд, Штросмајерова улица бр. 9), нарочитим формуларом (образац Д).

Образац Д се штампа са једном копијом која остаје код Одбора за потпоре ради евиденције.

Члан 10

Ако је у смислу чл. 14 или 15 Уредбе о потпори породицама лица позваних на војну дужност молиоцу по жалби одобрена потпора, одлука окружног суда (председника)¹⁾ доставља се на извршење Одбору за потпоре против чијег решења је поднета жалба, а Одбор за потпоре издаће налог за исплату потпоре.

Члан 11

Ова Упутства ступају на снагу даном објављивања у „Службеним новинама Краљевине Југославије”.

V

УРЕДБА

о одлагању извршења против грађанских лица на војној дужности

М. с. бр. 1270 од 5 октобра 1939.

Служб. новине бр. 231
од 10 октобра 1939 Дод.
LXXX стр. 1377.

Ступила на снагу 7 октобра 1939.

¹⁾ Испр. С. Н. 1939 Дод. стр. 1476.

На основу § 113 Финансијског закона за 1939/40 годину, Министарски савет, на предлог Министра правде, прописује ову

УРЕДБУ

о одлагању извршења против грађанских лица на војној дужности

Члан 1

Против лица позваних на војну дужност, изузев случаја службе у сталном кадру, не може се док су на војној дужности, као ни за 30 дана по отпуштању са те дужности, дозволити ни провести никакво извршење ради наплате новчаних тражбина које се оснивају на приватно-правним насловима, или ради издејствовања других делања извршеника по §§ 307 и 308 закона о извршењу и обезбеђењу, или ради испражњавања и предаје по-рабног предмета.

Ако суд не знајући да се извршеник налази на војној дужности дозволи извршење, ово се извршење има обуставити и све већ проведене извршне радње имају се укинути, кад се утврди да се извршеник налази на војној дужности.

За доказ да се извршеник налази на војној дужности служиће потврде надлежних вој-

них, полицијских и општинских власти, које буду суду достављене или које он сам прибави по службеној дужности.

Члан 2

Извршења започета пре ступања на снагу ове Уредбе одлажу се по службеној дужности за време одређено у претходном члану.

Суд ће донети одлуку о одлагању извршења кад му извршеник јави да је на војној дужности, или кад то на други начин сазна. Извршни орган дужан је обавестити суд о овој околности, ако за то сазна приликом провођења извршења.

Суд ће, ако је то потребно, извидети ову околност по службеној дужности.

Пропис овога члана не примењује се на случај кад је принудна дражба непокретних или покретних ствари правноснажно проведена.

Извршни суд ће укинути проведено чување (трансферацију) покретних ствари кад то предложи извршеник, његова жена или његов најближи сродник. Трошкове овог укидања сноси предлагач.

Члан 3

Од прописа ове Уредбе изузимају се:

- 1) тражбине службопримаца свих врста, које потичу из службеног односа;
- 2) тражбине за издржавање;
- 3) робни дугови и дугови за животне намирнице, које прелазе износ од 1000 динара;

4) тражбине занатлија (обртника) које прелазе износ од 1000 динара.

Без обзира на врсту и висину изузимају се и тражбине оних веровника, који су у слабијим имовинским приликама од извршника, ако се приходи извршеника нису смањили услед његовог позивања на војну дужност. Одлуку о томе доноси на предлог веровника надлежан извршни суд. Ако је боравиште извршеника непознато или му се из других разлога не може извршити достава, суд ће по предлогу трајиоца извршења поставити извршенику скрбника, и то првенствено жену извршеника.

Члан 4

Ова Уредба добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним новинама”.

Ова Уредба објављена је у броју 229 од 7 октобра 1939 када је ступила на снагу.

VI
УРЕДБА

о одлагању плаћања кирија које дугују
лица позвана на војну дужност

М. с. бр. 1271 од 5 октобра 1939.

Служб. новине бр. 231
од 10 октобра 1939 Дод.
LXXX стр. 1377.

Ступила на снагу 7 октобра 1939.

На основу § 113 Финансијског закона за
1939/40 годину Министарски савет, на пред-
лог Министра правде, прописује ову

УРЕДБУ
о одлагању плаћања кирија које дугују лица
позвана на војну дужност

Члан 1

Од лица позваних на војну дужност за време од 15 дана најмање, изузев службе у сталном кадру, не може се док се на тој дужности налазе и за време од три месеца по отпуштању са те дужности, захтевати исплате дужних кирија (закупнина, најамнина), за станове које држе у закупу, као ни оних кирија којима рок исплате доспе док су на војној дужности.

Исто вреди и за кирије за пословне простирије, ако је закупац због позива на војну дужност морао обуставити посао који се ту обављао, или је тај посао услед тога знатно смањен.

Ако закупац није позван на војну дужност, али је на исту позвано лице које се пре-тежно стараво за издржавање закупца, од закупца се за исто време не може захтевати да плати дужне кирије, као ни оне којима рок плаћања доспе за време бављења на вој-

Чл. 2—5 Уредба о одлагању плаћања кирија

ној дужности лица која се претежно стапа-
ло за његово издржавање.

Члан 2

Сви поступци започети пре ступања на
снагу ове Уредбе ради наплате кирија чија
је исплата одложена овом Уредбом прекида-
ју се (§ 227 закона о судском поступку у
грађанским парницима), а нови се не могу
ни започети за време одређено у члану 1
ове Уредбе.

Члан 3

Прописи ове Уредбе не примењују се на
оне закупце чији приходи нису смањени услед
њиховог позива на војну дужност.

Члан 4

По истеку времена одређеног у члану 1
ове Уредбе закуподавац може захтевати од
закупца исплату кирије чији рок доспева по-
сле тога. Поред редовне кирије он може захте-
вати да му исплати још 50% њеног износа
на име отплате дужних кирија чије је пла-
ћање одложено по члану 1 ове Уредбе.

Члан 5

Ова Уредба добија обавезну снагу даном
обнародовања у „Службеним новинама”.

Ова Уредба објављена је у броју 229 од 7 окто-
бра 1939 када је ступила на снагу.

VII

Тумачења чл. 1, 4, 9 и 12 Уредбе о потпори по- родицама лица позваних на војну дужност

По указаној потреби, а на основу чл. 22
Уредбе о потпори породицама лица позваних
на војну дужност, М.с.бр. 1237 од 3 октобра
1939 године, дајем следећа обавезна тумачења
исте уредбе:

I

Чл. 1 у вези чл. 4 Уредбе.

Одбор за потпоре може доделити потпору
ванбрачној жени, ванбрачној деци као и ван-
брачној мајци и ванбрачном оцу, ако их је
лице позвано на војну дужност издржавало.

II

Чл. 1 у вези чл. 12 Уредбе:

(¹) Редовно, потпора се одређује од дана
подношења молбе. Изузетно, т. ј. у случају
велике нужде, потпора може бити одређена
од дана позивања храниоца на војну дужност.
У сваком случају потпора не припада после
дана отпуста храниоца са војне дужности.

(²) Ако је хранилац отпуштен или се на-
лази на неодређеном отсуству са војне дужно-
сти пре ступања на снагу Уредбе, т. ј. пре 4
октобра 1939 године, ни хранилац ни његова

породица немају право на потпору, пошто је престао битни услов за тражење и уживање потпоре: спречености редовног привређивања храниоца. Али, у случајевима доказане изузетне нужде, породици бившег обvezника може бити одобрена потпора но само и највише за време од позива на војну дужност па до отпуста са војне дужности односно до отпуста на неодређено отсуство од војне дужности.

(³) Ако је хранилац отпущен или се налази на неодређеном отсуству са војне дужности после ступања на снагу Уредбе, т. ј. 4. октобра 1939 год. или касније, може породици таквог храниоца бити одобрена и исплаћивана потпора закључно до дана са којим је отпущен са војне дужности односно са којим је отпочео неодређено отсуство од војне дужности. По поновном позиву храниоца на војну дужност са неодређеног отсуства од војне дужности, мора бити поднета нова молба за потпору.

(⁴) Исплата потпора врши се путем налога. У првом налогу за исплату може бити кумулативно садржан износ потпоре за све време до доношења решења одбора за потпоре, као и највише 15-дневни износ потпоре унапред (аналогно чл. 5 Упутства за извршење ове Уредбе).

III

Чл. 9 Уредбе:

(¹) Одбор за потпоре постоји у сваком месту где је седиште среског суда, било да пореска управа постоји у томе месту или не,

(²) Одбор за потпоре се састоји од три лица: једног судије или судског чиновника са факултетском спремом, једног претставника месне општине и пореске власти. И старешина среског суда може бити члан одбора. Претседник општине не може бити члан одбора, већ само општински већник (одборник). И шеф пореске управе може бити члан одбора, као и чиновник пореске управе кога он одреди, а по потреби и лице (државни или општински чиновник) које одреди старешина среског суда споразумно са надлежном пореском управом и општином, ако у месту седишта среског суда нема одговарајућег пореског чиновника; по потреби, претставник пореске власти у одбору може бити и већник месне општине, којега одреди старешина среског суда у споразуму са надлежном пореском управом и општином.

(³) Пошто одбор за потпоре постоји при сваком среском суду, који може бити надлежан за више управних срезова, то при истом среском суду може бити образовано и више одбора за потпоре. Једно лице може бити претседник свих одбора за потпоре при истом среском суду. Месна општина даје своје већнике у све одборе за потпоре било код једног или више среских судова који се налазе на њеном подручју.

(⁴) Просторије, помоћни административни персонал као и канцеларијске потрепштине одборима за помоћ ставља на расположење среско начелство односно градско поглаварство. Градска поглаварства смештају оне одборе за потпоре, који раде по молбама лица која су чланови градске општине. Среска начелства

смештају оне одборе за потпоре, који раде по молбама лица који су чланови општина које спадају у подручје дотичног среза. Ако у месту седишта одбора за потпоре нема ни градског поглаварства ни среског начелства, ова дужност смештања одбора пада на месну општину, која — у случајевима изузетно оправданим, а по одлуци претседника одбора за потпоре — може тражити од заинтересованих општина сразмерну накнаду учињених издатака.

(⁵) Одбор за потпоре употребљава у администрирању округли печат оног среског суда код кога је образован, води засебан деловодни протокол и осталу архиву. Књиге и архиву одбора за потпоре дужно је чувати надлештво (среско начелство, градско поглаварство, општински уред) код кога је одбор за потпоре смештен.

IV

Ова обавезна тумачења објавити у „Службеним новинама” Краљевине Југославије.

С. у. за п. р., бр. 1671

19 октобра 1939 године

Београдм.

(Сл. новине Бр. 241 од 21 октобра 1939 Дод. LXXXV стр. 1459).

VIII

Упутство односно нагомилавања робе по Уредби о сузбијању скупоће и несавесне спекулације

У вези с претходним извиђајима, које су неке управне власти повеле против неких трговаца због нагомилавања животних намирница и остале робе, Министар трговине и индустрије и Министар социјалне политике и народног здравља, на основу члана 23 Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације, прописују следеће:

УПУТСТВО:

Одредбама члана 2 става 2 Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације забрањено је нагомилавање животних намирница и остале робе у сврху да се намирнице повуку из промета и тиме повиси њихова цена. Према томе, није забрањено свако нагомилавање намирница и робе, него само оно које се врши у сврху повлачења из промета намирница и робе и повишења њихових цена. Из тога произлази, да није забрањено нагомилавање споменутих предмета, ако се они и даље редовно и у свим уobičajenim количинама излажу продаји, и ако се тиме не повисује њихова цена. Држање животних намирница и остале робе у већим количинама делимично у самим продавницама, а делимично у магаци-

нима, како је то обичај нарочито код трговачких радња на велико, а и код многих трговачких радња на мало које немају довољно велике продавнице да могу у њима држати све расположиве количине робе, и које је дало повода управним властима да поведу претходне извиђе против многих трговаца ради преступних дела из Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације, не само да није забрањено, него се не може сматрати ни нагомилавањем у смислу одредаба Уредбе.

Према томе, вођење претходних извиђаја због нагомилавања намирница и остale робе против неког трговца биће умесно само у оном случају када се констатује да тај трговац неку животну намирницу или неку робу уопште не излаже продаји или је излаже само испод уобичајеног обима с наканом (намером) да тиме повиси цену те намирнице или робе, а да је истовремено нагомилавање намирница и остale робе толико да би могао и морао одговарати свакој тражњи те намирнице или робе. У осталим случајевима, вођење претходних извиђаја неће бити умесно, и њима ће се властима задати сувишан посао, а привредницима проузроковати непотребне и бескорисне сметње.

Ово упутство доставити свим банским управама у сврху давања потребних наређења првостепеним управним властима.

II бр. 41.242
12 октобра 1939 године
Београд.

(Сл. новине Бр. 241 од 21 октобра 1939. Дод. LXXXV стр. 1459).

РЕГИСТАР

— Бројеви у загради означују чланове, ван заграде стране —

Алат, који потпада под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5;
Апровизационе установе (12) 11;

Возила, откуп 25;

Грађевински материјал, који потпада под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5;

Добит дозвољена (8) 9;

Договарање о цени (5) 8;

Додатак на децу код примања потпоре (5) 31;

Држ. хипот. банка изузети у погледу исплате улога (5) 20;

Жалба на одбијање од потпоре (14) 35; на пресуде по Уредби о сузб. скупоће (19) 14;

Животне намирнице које потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5;

Закуп, цене локала и станова (11) 10;

Записник о раду Одбора за потпору 40;

Застарелост по Уредби о сузб. скупоће (21) 14;

Затвор замена (17) 13;

Извиђаје ко врши по Уредби о сузб. скупоће (18) 13;

Извршеник кад је позван на војну дужност 49;

Извршења која се могу вршити и после позива на војну дужност 50; одлагања због позива у војску 49; раније започето 50;

Излагање робе која је за продају (2) 6;

Изношење робе на пијацу (4) 7;

Исплата потпоре (18) 36; поступак 42;

Иступ шта је (16) 12;

Картели (5) 8;

Кирија одлагање плаћања 55;

Конфисковање робе по Уредби о сузб. скупоће (14) 11;

Куповина намирница на путу за пијацу (4) 7;

Лекови не потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 6;

Локали потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5, цене (11) 11;

Малопродаџи кад могу куповати (3) 7;

Молба за потпору (3) 38, како се подноси 31;

Монополисани предмети не потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 6;

Нагомилавање робе (2) 6;

Надлежност по Уредби о сузб. скупоће (18) 13;

Налог за исплату потпоре 41;

Народна банка изузети у погледу исплате (4) 20;

Новчана казна замена (17) 13;

Новчани заводи изузети у погледу исплате улога (5) 20;

Ограничавање производње и продаје (2) 6;

Одбор за потпоре 29, 33, поступак 34, поступак по

молбама 39;

Одбор за сузбијање скупоће (10) 10, (24) 15;

Одговорност власника радње и правног лица по Уредби о сузб. скупоће (15) 12;

Одлука одбора за потпору 40;

Откуп стоке и возила 25;

Поврат како се кажњава по Уредби о сузб. скупоће (13) 11;

Погонски материјал потпада под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5;

Пољопривредне справе потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5;

Пољопривредни производи који не потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 6;

Порез на потпору не плаћа се (17) 36;

Потпора висина 30, доношење решења (8) 32, исплата (18) 36, ко има право на примање (4) 30, од кад тече (12) 34, породицама 29, преиначење (16) 35;

Поштанска штедионица изузимање текућег рачуна из Уредбе о исплати улога (5) 20;

Правилник за извршење Уредбе о сузб. скупоће (24) 15;

Правно лице одговорност по Уредби о сузб. скупоће (15) 12;

Предмети који потпадају под Уредбу о сузб. скупоће (1) 5;

Преноси рачуна у погледу исплате (6) 21;

Препродаја робе (3) 7;

Преступ шта је (16) 13;

Пресуде по Уредби о сузб. скупоће (20) 14;

Пријава по Уредби о сузб. скупоће (18) 13;

Продаја по Уредби о сузб. скупоће (3) 7;

Промене ако наступе код примаоца потпоре (16) 35;

Решење о потпори (13) 34;

Срески одбори за потпору 41;

Станови по Уредби о сузб. скупоће (1) 5; цене (11) 11;

Стока откуп 25;
Сузбијање скупоће на које се предмете односи (1) 5;

Такса за тражење потпоре не плаћа се (17) 36;
Текући рачуни исплата 20;
Тумачења Уредбе о потпори (22) 37, 38;

Узапићење робе по Уредби о сузб. скупоће (14) 11;
Улози исплата 19; на које се Уредба не односи (7) 21;
Упутства за извршење Уредбе о потпори (20) 37;
Уредба о контроли цена (9) 9; о ценама закупа (11) 11;

Фонд за исхрану сиротиње (22) 14;

Цена која је дозвољена (8) 9, локалима и становима
(11) 11, мора бити изложена (6—8) 8 и 9;
Ценовник робе, која се излаже продаји (6) 8;

Чековни рачун за исплату потпоре 41, 42; изузимање
из Уредбе о исплати улога 20.

САДРЖАЈ

	страна
I Уредба са законском снагом о сузбијању скупоће и несавесне спекулације	5
II Уредба о исплатама код новчаних завода	19
III Уредба о откупу стоке и возила за потребе активираних јединица војске и морнарице	25
IV а) Уредба о потпори Јородицама лица позватих на војну дужност	29
б) Упутства за извршење Уредбе с потпори Јородицама лица позватих на војну дужност	38
V Уредба о одлађању извршења против трађанских лица на војној дужности	49
VI Уредба о одлађању Јлаћања кирија које дуђују лица позвата на војну дужност	55
VII Тумачења чл. 1, 4, 9 и 12 Уредбе о потпори Јородицама лица позваних на војну дужност	57
VIII Упутство односно најомилавања робе по Уредби о сузбијању скупоће и несавесне спекулације	65
Регистар	57

Ревизија последњег табака одобрена 30
октобра 1939.

Д-Р ГОЈКО НИКЕТИЋ

ЗАКОН О РАДЊАМА I-II

ОБЈАШЊЕЊА — ПРАКСА — СПОРЕДНО
ЗАКОНОДАВСТВО

Садржај: Услови за самостално обављање радњи
— Наређења за обављање поједињих радњи — Из-
давање дозвола за обављање радњи — Одобрења
за подизање радионица и постројења — Одржа-
вање радњи — Престанак радњи — Радње без
сталног пословног локала — Сајмови (вашари) и
тргни (пазарни) дани — Погодности за унапре-
ђење радиности у земљи.

Књига I §§ 1—205

Књига II §§. 206—461

ДВЕ КЊИГЕ ПОВЕЗАНЕ У ПЛАТНО

СТР. 1630

ЦЕНА 500.— ДИН.

EMILO GOJKOVIC

ZAKON O OSIGURANJU RADNIKA

od 14 maja 1922 godine

ОБЈАШЊЕН СПОРЕДНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ I
ПРАКСОМ ЗА ПРАКТИЧНУ УПОТРЕБУ

Pisac, koji i sam radi na praktičnom sprovođenju Zakona o osiguranju radnika od dana njegovog stupanja na snagu, najbolje zna, kakva su objašnjenja uz taj zakon potrebna, za njegovu praktičnu upotrebu. Kao praktičan radnik, dao je praksu, izbegavajući svako ne-
potrebno teoretišanje.

Неопходно дело за раднике i послодавце, за
функционере, за радничке i послодавачке организације.

ПОВЕЗАНО У ПЛАТНО

СТР. 690

ЦЕНА 350.— DIN.

Д-Р ФРАЊА ГОРШИЋ

КОМЕНТАР ЗАКОНА О УНУТРАШЊОЈ УПРАВИ

Књига је прави вадемекум свима политичко-управним чиновницима и практичним управним правницима, затим кандидатима за политичко-управни стручни испит, дисциплинским судијама и браниоцима, као и адвокатима који заступају странке пред властима опште управе. Најзад ваља истаћи да је коментар закона о унутрашњој управи потребан свима општинама, како градским, тако и сеоским, а, разуме се, и сваком грађанину који има послу са државним властима опште управе.

ПОВЕЗАНО У ПЛАТНО

СТР. 490

ЦЕНА 165.— ДИН.

SLAVKO FARKAŠ

ZAKON O USTROJSTVU VOJSKE I MORNARICE

SA SVIMA IZMENAMA I DOPUNAMA I SA SVIMA
ZVANIČNIM OBJAŠNJENJIMA, REŠENJIMA I
NAREDENJIMA

Opšte odredbe — Uredba o polaganju zakletve službenika градanskог реда — Записник заклетве — Objашњења.

Vojска — Обавеза služenja u vojsci — Generalstabna služba — Tehnička struka (artiljerijska, inžinjerska, geodetska, vazduhoplovna, sanitetska, судска, sveštenička, veterinarska, muzička) — Vojno teritorijalna podela zemlje — Stalni kadar itd.

Mornarica — Stav i podela mornarice — Vojno pomorstvo — Struke — Starešine u stalnom kadru: činovi, rang itd.

Komandovanje i uprava u mirno doba — Ostalo osoblje — Materijalna obaveza — Vežbanje i manevri itd.

POVEZANO У ПЛАТНО

STR. 876

ЦЕНА 190.— DIN.

**ЗБИРКА ЗАКОНА
ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА
ГЕЦА КОН А. Д.**

Св. 1 Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова	40.—
Св. 2 Уредба о издржавању народних школа	20.—
Св. 3 Уредба о избраним одборима	20.—
Св. 4 Закон о организацији финансијске контроле .	60.—
Св. 5 Законодавство о задругама	30.—
Св. 6 Уредба о утврђивању минималних надница .	12.—
Св. 7 Закон о организацији финансијске управе .	20.—
Св. 8 Финансијски закон за 1937—38 годину	45.—
Св. 9 Закон о држ. рачуноводству	40.—
Св. 10 Закон о извршењу и обезбеђењу	40.—
Св. 11 Прописи о ликвидацији земљорадничких дугова .	30.—
Св. 12 Грађански Законик за Краљевину Србију .	50.—
Св. 13 Закон о привредним задругама	20.—
Св. 14 Закон о осигурању радника	100.—
Св. 15 Устав Краљевине Југославије	15.—
Св. 16 Закон о личним именима	10.—
Св. 17 Закон о заштити јавне безбедности	20.—
Св. 18 Закон о овлашћеним инжењерима	10.—
Св. 19 Трговачки закон за Краљевину Југославију .	60.—
Св. 20 Закон о унутрашњој управи	40.—
Св. 21 Закон о Државном савету и Управним судовима	15.—
Св. 22 Закон о извршењу и обезбеђењу	60.—
Св. 23 Брачна правила	30.—
Св. 24 Закон о избору сенатора	40.—

ЗБИРКА ЗАКОНА ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

Св. 25 Правилник о дужност. и овлашћ. изврш. органа	60.—
Св. 26 Закон о пенсионом осигурању службеника	40.—
Св. 27 Закон о одликованима орденом Карађорђеве звезде са мачевима	5.—
Св. 28 Закон о лову	40.—
Св. 29 Закон о слатководном рибарству	15.—
Св. 30 Закон о штампи	10.—
Св. 31 Финансиски закон за 1938—39 годину	45.—
Св. 32 Правилник о извршењу закона о слатководном рибарству са осталим прописима	20.—
Св. 33 Закон о издавању тапија	10.—
Св. 34 Правилници о вршењу приправне вежбе и полагању судијског и адвокатског испита	10.—
Св. 35 Закон о лекарима специјалистима	8.—
Sv. 36 Tablica opasnosti	20.—
Св. 37. Закон о лекарима	40.—
Св. 38 Закон о избору народних посланика	10.—
Св. 39 Општи рударско-полицијски прописи	60.—
Св. 40 Законодавство Српске прав. цркве	50.—
Св. 41 Финансиски закон за 1939—40 годину	45.—
Св. 42 Нови прописи у рударској струци	60.-
Св. 43 Одредбе о специјалном доприносу за Фонд народне одбране и Уредба о Народном сан. фонду	15.--
